

Azərbaycanın təbii sərvətləri xalqın rifahına xidmət edir

Ölkəmizin son onilliklər həyata keçirdiyi nəhəng neft, qaz və ixrac layihələri beynəlxalq aləmin diqqət mərkəzindədir. Məhz bu layihələrlə Azərbaycan Avropanın enerji xəritəsini dəyişə bilib. Ən önəmlisi isə budur ki, Azərbaycan dövləti həmin layihələrin reallaşması nəticəsində əldə olunan gəlirlərdən səmərəli şəkildə istifadə edərək digər sahələrdə mühüm işlər həyata keçirir, dünyanın hər yerinə yollar çəkir, dəhlizlər açır, körpülər salır.

Azərbaycanda neft kapitalı insan kapitalına çevrilib. Təəssüf ki, təbiətin bizə böyük səxavətlə bəxş etdiyi bu sərvətdən əsrlər boyu lazımınca faydalana bilməmişik. Bu yalnız ölkəmiz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra mümkün olub.

Azərbaycan Respublikasının 1995-ci ildə qəbul olunmuş Konstitusiyasının 14-cü maddəsində deyilir: "Təbii ehtiyatlar hər hansı fiziki və ya hüquqi şəxslərin hüquqlarına və mənafelərinə xələl gətirmədən Azərbaycan Respublikasına mənsubdur". Ölkəmizdə iqtisadiyyatın inkişafının müxtəlif mülkiyyət növlərinə əsaslanaraq xalqın rifahının yüksəldilməsinə xidmət etdiyi isə Ana qanunumuzun 15-ci maddəsinin birinci bəndi ilə təsbit olunub.

Məlumdur ki, ölkəmizin adı keçmiş zamanlardan dünya tarixinə neftin vətəni kimi həkk edilib. İlk dəfə sənaye üsulu ilə neft 1846-cı ildə məhz Bakıda çıxarılıb. Əlbəttə, o zaman belə bir sərvət böyük ölkələrin iri kapitalistlərinin diqqətini çəkməyə bilməzdi. Odur ki, həmin dövrlərdə neft maqnatları Azərbaycana axışblar. Nobellər, Mantaşevlər, Rotsildlər torpağımızın qara qızıl "qan"-ını sovurub aparmaq üçün özlərini oda-közə vurublar. Sovet dönməsində də Azərbaycanda böyük həcmdə neft çıxarılıb. Lakin keçmiş SSRİ-nin planlı təsərrüfatı, ittifaqa daxil olan bütün respublikaların ümumi büdcədən eyni dərəcədə faydalanmasına əsaslanan qaydaları bu zənginlikdən xalqımızın lazımınca bəhrələnməsinə aman verməyib.

Müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra isə ilk illər Azərbaycan üçün çətin keçdi. Ölkəni idarə edənlərin məsuliyyətsizliyi və səriştəsizliyi ucbatından neft-qaz sənayesi də tənəzzülə uğradı. Dönüş yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyev xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra baş verdi. 1994-cü ildə dünyanın ən tanınmış neft şirkətləri ilə "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqlarının birgə işlənməsi üçün saziş imzalandı. Azərbaycan iqtisadiyyatının "qəddini düzəldən", ölkənin gələcək inkişafına təkan verən bu möhtəşəm kontrakt "Əsrin müqaviləsi" adını aldı. "Əsrin müqaviləsi" ölkəmizin yeni neft-qaz strategiyasının əsasını qoydu və təsdiqlədi ki, müstəqil Azərbaycanın xalqı suveren hüquqlara malikdir və öz sərvətinin sahibidir.

Yeni neft strategiyasının müəllifi Ümummilli Lider Heydər Əliyev o zaman uzaqgörənliklə demişdir: "Azərbaycanın böyük neft və qaz

sərvətlərinə malik olması bizim xalqımızın xoşbəxtliyidir və bu gün üçün, gələcək üçün, xalqımızın yaxşı yaşaması üçün, ölkəmizin inkişaf etməsi üçün əsas amildir". Bu sərvətlərin ali məqsədlərə yönəldilməsi üçün Ulu Öndər "Əsrin müqaviləsi" imzalandıqdan 5 il sonra - 1999-cu ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunu (ARDNF) yaratmışdır.

Çıxışlarının birində Ümummilli Lider bu məsələni belə şərh etmişdir: "Sual olunur nə üçün Azərbaycan, Bakı dünyanın neft və qaz mərkəzlərindən biri kimi indiyədək bugünkü qədər tanınmamışdı? Səbəbi ondan ibarətdir ki, birincisi, Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini əldə etmişdir və dünya birliyində özünə yer tutan müstəqil dövlət kimi təbii sərvətlərinin sahibi olmuşdur, onlardan istifadə edilməsi üçün lazımi yeni tədbirlər görməyə başlamışdır. İkincisi, ondan ibarətdir ki, müstəqil Azərbaycan, onun dövləti öz iqtisadiyyatını inkişaf etdirmək və böyük təbii sərvətlərindən, xüsusən neft və qaz sərvətlərindən istifadə etmək üçün yeni neft strategiyası işləyib hazırlamış və onu həyata keçirməyə başlamışdır".

Prezident İlham Əliyev də bu barədə çox dəqiq və dəyərli fikir söyləmişdir: "Azərbaycanda çıxarılan neft Azərbaycan xalqının maraqlarına xidmət etmirdi. Əgər biz o vaxt müstəqil ölkə olsaydıq, mən tam əminəm ki, Azərbaycan dünyanın ən zəngin ölkəsinə çevrilə bilərdi. Ancaq biz müstəqil deyildik".

Müstəqilliyimizin bəhrəsi olan global layihələr, o cümlədən Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) əsas ixrac neft kəməri artıq təkcə Azərbaycana deyil, bütün regiona xeyir-bərəkət gətirir. Öz yaradıcısının - Heydər Əliyevin adını şərəflə daşıyan BTC neçə-neçə yeni layihəyə yol açıb. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın neft-qaz strategiyasını uğurla davam etdirərək və günün tələbləri baxımından inkişaf etdirərək ölkəmizi yeni zirvələrə çatdırıb. Azərbaycan "Cənub qaz dəhlizi" kimi nəhəng bir layihənin reallaşmasının təşəbbüskarı və lideri kimi çıxış edib, onu müvəffəqiyyətə yekunlaşdırıb.

"Cənub qaz dəhlizi" qarşından gələn 100 il ərzində Azərbaycan xalqına xidmət edəcək və milli iqtisadiyyatın inkişafında mühüm amil olacaq. Bu layihə ölkəmizin regionda və Avropada nüfuzunun artmasını, Azərbaycanla Qərbdə arasında münasibətlərin daha yüksək pilləyə qalxmasını şərtləndirir. Azərbaycanın enerji ixrac edən və tranzit ölkə kimi əhəmiyyətini daha da artırır.

Layihədə iştirak edən bütün ölkələr, şirkətlər mənfəət əldə edir.

Prezident İlham Əliyev dəfələrlə vurğulamışdır ki, Azərbaycanın təbii resursları xalqımızın milli maraqlarına xidmət edir. Azərbaycan neftdən və qazdan gələn gəlirləri eyni zamanda nəqliyyat sektoruna yönəldib. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu kimi əhəmiyyətli bir layihəni maliyyələşdirib. Bunlar Azərbaycanı nəinki bölgədə, bütün Avrasiya məkanında nəqliyyat mərkəzinə çevirib. Görülmüş işlər indi ölkəmizin ərazisindən böyük həcmli yüklərin Şərqdən Qərbə, Qərbdən Şərqə daşınmasına imkan verir.

Neftdən əldə olunan gəlirlər, o cümlədən Azərbaycan Ordusunun gücünü, qüdrətini artırır, silah-sursatla təchizatını yüksək səviyyəyə çatdırıb. Dövlət başçısı bu barədə belə demişdir: "Əgər biz güclü iqtisadiyyat qurmasaydıq, əgər biz nəhəng neft-qaz layihələri icra etməsəydik, bu vəsaiti haradan alacağdıq. Bütün bunlar bir-biri ilə bağlı olan məsələlərdir".

Azərbaycan Ordusunun işğalçı Ermənistan qarşı apardığı müharibədə, düşmən tapdağında olan torpaqlarımızı azad etmək üçün döyüşlərdə göstərdiyi şücaət və qəhrəmanlıq, qazanılan böyük qələbə deyilənlərin əyani təsdiqidir. Bu gün Azərbaycanın güclü iqtisadiyyatı və güclü ordusu var. Neft gəlirləri, eləcə də ölkə qarşısında dayanan digər ümdə problemlərin həllinə, təhsilin, səhiyyənin inkişafına, infrastrukturun təkmilləşdirilməsinə, geniş quruculuq işlərinə və s. yönəldilir. Təsədüfi deyil ki, ölkəmizin sosial-iqtisadi sahədə qazandığı nailiyyətlər nüfuzlu beynəlxalq maliyyə qurumları tərəfindən döndə-döndə etiraf olunur. Azərbaycanın adı həmin qurumların reyting cədvəllərində ildən-ilə daha irəliyə çəkilir. Dövlət başçısı bunu belə vurğulayır: "Azərbaycanda neft rifah, inkişaf, sabitlik, güc gətirir. Bu gün Azərbaycanın müstəqil ölkə kimi yaşamasında, iqtisadi potensialımızın formalaşmasında neft-qaz amili çox böyük rol oynayır".

Xoşbəxt o xalqdır ki, vətəninin yeraltı və yerüstü sərvətləri onun bugünkü xoş güzəranına və daha işıqlı sabahına xidmət edir. Azərbaycan dövləti öz əməli fəaliyyətində, həyata keçirdiyi islahatlarda bu məqsədi rəhbər tutur. Prezidentimizin dediyi kimi: "Biz azad, müstəqil ölkədə yaşayırıq, öz taleyimizin sahibiyik. Bizim təbii resurslarımız xalqımızın maraqlarına xidmət edir".

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"